

Nyheter i NorFor 26 november 2013

På kvällen den 25 november kl 22:00 läggs nya ekvationer upp på NorFors server. Därför är det tisdagen den 26:e som du kan synkronisera in de nya ekvationerna in i IndividRAM.

För att se om de senaste ekvationerna från NorFor har kommit in i ditt IndividRAM-program ska du gå in i Hjälp – Om...

Det ska stå:

FST Revision 1.86

FRC Revision 1.77

OFC Revision 1.14

Nytt i ekvationerna till foderstatsberäkningarna

Nya foderstatskontroller är nitrat och onedbruten NDF i vommen (två olika enheter).

- **Nitrat**

Om gården har högt nitrat i grovfoderanalysen kan det vara bra att ha koll på hur det påverkar hela foderstatens nitrathalt.

- **Onedbr NDF**

Onedbruten NDF i vommen är den mängd NDF som passerar vommen. Onedbruten NDF anges som total mängd i gram per dag och koncentrationen i foderstaten i gram per kg TS. Det är en enkel beräkning: totalt NDF-intag minus vomnedbruten NDF. Den onedbrutna NDF innehåller därmed både iNDF och pnNDF som inte hunnit brytas ned i vommen. Foderstatskontrollen är intressant för konsistensen på gödseln. Ökad mängd onedbr NDF i foderstaten leder till fastare magar, medan minskad mängd leder till lösare. Exakta rekommendationer finns inte i dagsläget.

Optimeringsgränser för AAT-balans ändras

AAT-balans är endast befogad att ha som optimeringsparameter till sinkor.

AAT-balansens maxgräns tas bort

AAT-balansens minimigräns för sinkor höjs från 95 till 100.

Endags foderstatskontroll

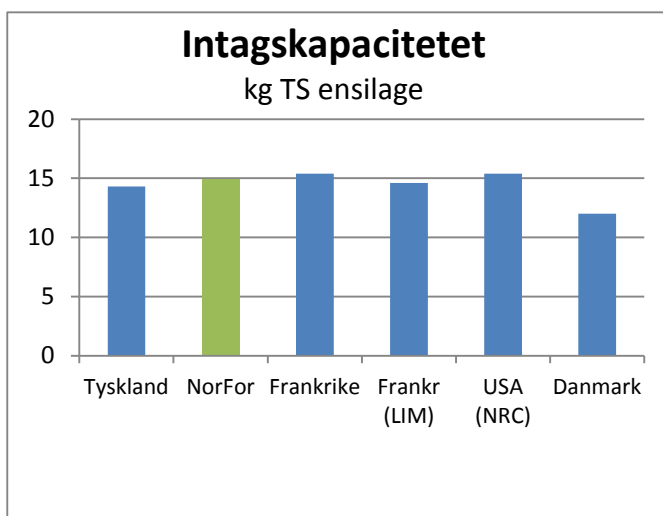
Endagars kompletteras med resultatmått för klimat och onedbruten NDF. Samma parametrar finns som foderstatskontroller i foderstatsberäkningen (Typfoder och i kobilden). Parametrarna är Metan (med enheterna MJ/dag, MJ/kg ECM och g/dag), CO₂e, (kg/d) samt onedbruten NDF (g/dag och g/kg TS)

Dikor

Rådgivare kan räkna foderstater till dikor på samma sätt som till mjölkkor. NorFor-modellen är framtagen till mjölkkor. Efter en jämförelse med andra fodervärderingssystem drar vi slutsatsen att vi tills vidare kan använda NorFors mjölkko-modell även till dikor. Intagskapacitet och energibehov för underhåll är de två parametrar som vi har jämfört eftersom vi bedömde de var mest kritiska parametrarna.

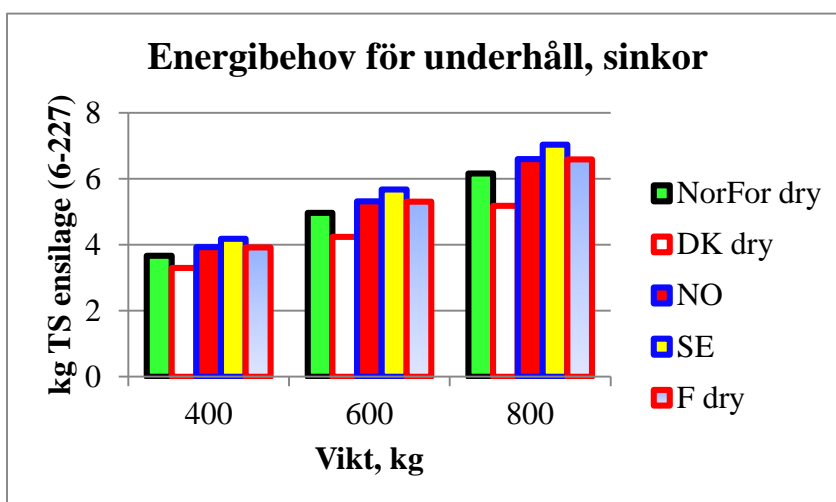
Intagskapacitet

En diko mjölkar vanligtvis 8 kg mjölk 100 dagar efter kalvning och väger 700 kg. NorFors intagskapacitet för en mjölkko med samma indata och jämförbart ensilage stämmer väl med fodervärderingssystem för dikor från Tyskland, Frankrike (INRA 2007) och USA (NRC 2000). Danmarks gamla värdering föll sämre ut. Vi har stor tilltro till Frankrike eftersom de har fyra miljoner dikor, betydligt fler än landets mjölkkor. Det franska systemet tar dock hänsyn till om dikon är av rasen Limousin. Limousin har cirka 95 % av intagskapaciteten jämfört med övriga dikoraser.

Energibehov för underhåll

NorFors sätt att räkna energibehov för underhåll för mjölkkor stämmer väl med fodervärderingssystem för dikor i Frankrike (INRA 2007) och den gamla norska fodervärderingen. Diagrammet visar hur mycket av ett likvärdigt ensilage som behövs till en sinkos underhåll vid 400, 600 respektive 800 kg levande vikt. Det gamla svenska systemet har lite

högre energibehov medan det gamla danska systemet har lägre än NorFors, det franska och det gamla norska systemet.

Tillpassningar för dikor i NorFor-systemet

”Hulltappet” i tidig laktation, det vill säga mobiliseringen dag 1 till 70 efter kalvning, är lägre för dikor än för mjölkkor i Norfor. Samma gäller för deponeringen från dag 71 till 300.

I ”Inställningar – raser i IndividRAM” finns en vikt för hullpoäng för hondjuren. De första 1 till 70 dagarna efter kalvning mobilseras cirka 20 procent* av en ”hullpoängsvikt”. Förstakalvarna mobiliserar 60 procent av äldre dikor.

Exempel: Då vikt/hullpoäng är 60 kg, resulterar det i 12,9 kg mobilisering för äldre dikor respektive 7,7 kg för förstakalvare. Samma vikt ”läggs på” deponeras i sen laktation.

* 20 % gäller för hull vid kalvning 3,0 vilket är fast i IndividRAM.

Nya raser och ändrade vuxenvikter för köttraser

Fem nya raser har kommit in i NorFor, vilka är Beef short horn, Brown swiss, Gelbvieh, Pinzgauer och Wagyu. I tabellen nedan visas alla köttraser i NorFor och kornas vuxenvikter och vikt per hullpoäng. Understrukna värden har ändrats från tidigare. Dessa nya värden kommer att ändras i IndividRAM Inställningar – Raser.

Ras	Vuxenvikt kor (kg)	Vikt per hullpoäng (kg)
AA, Aberdeen Angus	<u>650</u>	60
BB, Belgian Blue	<u>750</u>	<u>70</u>
BLO, Blonde d’Aquitaine	<u>800</u>	<u>70</u>
<u>BSH, Beef Short Horn</u>	<u>650</u>	<u>60</u>
<u>BSW, Brown Swiss</u>	<u>650</u>	<u>60</u>
CHA, Charolais	<u>800</u>	<u>70</u>
CHI, Chianina	850	<u>70</u>
DEX, Dexter	<u>300</u>	<u>30</u>
GAL, Galloway	<u>500</u>	<u>50</u>
<u>GVH, Gelbvieh</u>	<u>700</u>	<u>60</u>
HIG, Highland cattle	500	<u>50</u>
HER, Hereford	<u>700</u>	60
LIM, Limousine	<u>700</u>	60
PIE, Piemontese	<u>600</u>	60
<u>PIN, Pinzgauer</u>	750	60
SAL, Salers	750	<u>70</u>

SIM, Simmentaler	<u>750</u>	<u>70</u>
TIR, Tiroler Grauvieh	<u>650</u>	60
<u>WAG, Wagyu</u>	<u>700</u>	<u>60</u>

Mjölmängder

Dikor avkastar betydligt mindre mjölk än mjölkraserna. Det är väldigt svårt att skatta mjölmängden från dikor. Så man måste verkligen ha bra koll på hull och kalvarnas tillväxt, och justera foderstater efter det.

Överlag kan man räkna foderstater på cirka 8 kg mjölk till dikor. Vissa raser kan man lägga på ytterligare några kilo, såsom Simmental som man gott kan räkna på 12 kg mjölk, 10 kg mjölk för Charolais, Beef short horn och Pinzgauer. Dexter får man sänka ner till 6 kg mjölk. För korsningar kan man starta med 700 kg levande vikt och 10 kg mjölk. (Mjölmängderna som är definierade i detta stycke är kvalificerade gissningar av Anett Seeman (Taurus), Johanna Bengtsson (Taurus), Carin Clason (Växa) och Maria Åkerlind (Växa) under ett telefonmöte 12/11 2013).

Att justera hullet på dikon under sin

En diko anses som sint direkt efter att kalven separerats bort. Därmed är dikor sinlagd längre period än mjölkkor och man då får man tid att justera hullet. I NorFor är det tillpassat att man kan justera hullet på dikon när hon är sint. (Det är inte möjligt att justera detta på mjölkkoraserna under sinperioden.)

- För mager:
 - Energibehovet bör öka motsvarande 250 gram/dag, dvs hulländring +0,004
- Lite för mager:
 - Energibehovet bör öka motsvarande 125 gram/dag, dvs hulländring +0,002
- Passande hull:
 - Ingen ändring av energibehovet
- Lite för fet:
 - Energibehovet sjunker motsvarande 125 gram/dag, dvs hulländring -0,002
- För fet:
 - Energibehovet sjunker motsvarande 250 gram/dag, dvs hulländring -0,004

Vill du veta mer om dikor och kötttraser?

Har du frågor eller behöver ett bollplank vad gäller foderstater till ungdjur och dikor kontakta gärna Johanna Bengtsson på Taurus eller Carin Clason på Växa Sverige

Johanna Bengtsson johanna.bengtsson@taurus.mu

Carin Clason carin.clason@vxa.se